

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

KÖVEGY KÖZSÉG

**TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVÉHEZ, SZABÁLYOZÁSI TERVÉHEZ
ÉS
HELYI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZATÁHOZ**

készült a 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet alapján
kidolgozó: Kövegy Község Önkormányzata

A környezeti vizsgálat és értékelés dokumentumát összeállította:

Tóthné Pocsok Katalin

okl. táj- és kertépítész mérnök, városgazdálkodási szakmérnök,
környezetgazdálkodási szakmérnök
TK 01-5086 és TT/1 T 01-5086

Kövegy, 2012. október

TARTALOM

1. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSI FOLYAMATÁNAK ISMERTETÉSE	4
1.1. Előzmények, tematika	4
1.2. A környezeti értékelés kapcsolódása a településrendezési terv készítésének folyamatához	5
1.3. A környezeti értékelés tervezést befolyásoló javaslatai	5
1.4. A környezet védelméért felelős szervek és az érintett nyilvánosság bevonása, az általuk adott véleményeknek, szempontoknak a környezeti értékelés készítése során történő figyelembevétel, az indokok összefoglalása	6
1.5. A környezeti értékelés készítéséhez felhasznált adatok forrása, az alkalmazott módszer korlátai, nehézségek, az előrejelzések érvényességi határai, a felmerült bizonytalanságok	6
2. A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERV (ÉS A KIDOLGOZÁSOKOR VIZSGÁLT VÁLTOZATOK) RÖVID ISMERTETÉSE	7
2.1. A terv célja, tartalma, a környezeti értékelés készítése szempontjából fontos elemei, jellemzői	7
2.2. A terv összefüggése más releváns tervekkel, illetve programokkal	8
2.3. A változatok közötti választás indokai, a választást alátámasztó vizsgálat rövid leírása	8
3. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖRNYEZETI HATÁSAINAK, KÖVETKEZMÉNYEINEK FELTÁRÁSA	14
3.1. A terv céljainak összevetése a terv szempontjából releváns nemzetközi, közösségi, országos vagy helyi szinten kitűzött környezet- és természetvédelmi célokkal	14
3.2. Környezetvédelmi célok és szempontok megjelenése, illetve figyelembevétel a tervben	15
3.3. A terv céljainak egymás közti, illetve a releváns tervek, illetve programok céljaival való konzisztenciája környezeti szempontból	
3.4. A jelenlegi környezeti helyzet releváns, a tervvel, összefüggésben lévő elemeinek ismertetése	15
3.3.1. A terület azon környezeti jellemzőinek azonosítása, amelyeket a terv megvalósítása valószínűleg jelentősen befolyásol	15
3.4.1.1. A terület természetvédelmi, tájvédelmi jellemzése, Natura 2000 kijelölésű területek	15
3.4.1.2. A terület jelenlegi zajterhelésének ismertetése	16
3.4.1.3. A terület jelenlegi levegőtisztaságvédelmi állapota	16
3.4.1.4. A terület felszíni, felszín alatti vizeinek állapota	16
3.4.2. A környezeti állapot egyéb jellemzőinek leírása	17
3.4.3. A fennálló környezeti konfliktusok, problémák leírása és mindezek várható alakulása, ha a terv nem valósulna meg;	17
3.5. A terv megvalósulásával közvetlenül vagy közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők, okok feltárása	17
3.5.1. Természeti erőforrás közvetlen igénybevételét vagy környezetterhelést közvetlenül előidéző tényezők	17

3.5.2 Közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők	18
3.6. A terv megvalósítása esetén várható, a környezetet érő hatások, következmények előrejelzése	18
3.6.1. Jól azonosítható környezet igénybevételek vagy terhelések	18
3.6.1.1. A környezeti elemekre gyakorolt hatás (földre, levegőre, vízre, élővilágra, épített környezetre, ez utóbbi részeként az építészeti és régészeti örökségre),	18
3.6.1.2. A környezeti elemek rendszereire, folyamataira, szerkezetére, különösen a tájra, településre, klímára, természeti (ökológiai) rendszerre, a biodiverzitásra gyakorolt hatás,	19
3.6.1.3. A Natura 2000 területek állapotára, állagára és jellegére, valamint e területeken lévő élőhelyek és fajok kedvező természetvédelmi helyzete megmaradásának, fenntartásának, helyreállításának, fejlesztésének lehetőségeire gyakorolt hatás	21
3.6.1.4. Az érintett emberek egészségi állapotában, valamint társadalmi, gazdasági helyzetében - különösen életminőségében, kulturális örökségében, területhasználata feltételeiben - várhatóan fellépő változások	21
3.6.2. A közvetett módon hatást kiváltó tényezők hatásai	21
3.6.2.1. Új környezeti konfliktusok, problémák megjelenése, meglévők felerősödése	21
3.6.2.2. A helyi adottságoknak megfelelő optimális térszerkezettől, területfelhasználási módtól való eltérés fenntartására vagy létrehozására	22
3.6.2.3. A táj eltartó képességéhez alkalmazkodó helyi társadalmi-kulturális, gazdasági-gazdálkodási hagyományok gyengítése	22
3.6.2.4. A természeti erőforrások megújulásának korlátozása	22
3.6.2.5. A nem helyi természeti erőforrások jelentős mértékű használata vagy a helyi természeti erőforrások túlnyomóan más területen való hasznosítása	22
3.7. A környezeti következmények alapján a terv értékelése	22
4. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖVETKEZTÉBEN VÁRHATÓAN FELLÉPŐ KÖRNYEZETRE KÁROS HATÁSOK ELKERÜLÉSÉRE, CSÖKKENTÉSÉRE VAGY ELLENTÉTELEZÉSÉRE VONATKOZÓ, A TERVBEN SZEREPLŐ INTÉZKEDÉSEK KÖRNYEZETI HATÉKONYSÁGÁNAK ÉRTÉKELÉSE, JAVASLATOK EGYÉB SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEKRE	23
5. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖVETKEZTÉBEN VÁRHATÓAN FELLÉPŐ KÖRNYEZETI HATÁSOKRA VONATKOZÓAN A TERVBEN SZEREPLŐ MONITOROZÁSI JAVASLATOK ÉRTÉKELÉSE, JAVASLATOK EGYÉB SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEKRE	23
KÖZÉRTHETŐ ÖSSZEFOGLALÓ	24

1. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSI FOLYAMATÁNAK ISMERTETÉSE

1.1. Előzmények, tematika

Kövegy község településrendezési tervei Csanádpalotával közösen, 1984-ben készültek. Ezek a tervek ma már nem hatályosak. Kövegy Község Önkormányzata a 54/2012. (V. 30.) számú képviselő-testületi határozatában döntött a településrendezési tervek és a helyi építési szabályzat (HÉSZ) aktualizálásáról. A tervekészítés a teljes közigazgatási területre és minden településrendezési eszközre kiterjed.

A Község Önkormányzatának, mint a terv megbízójának, illetve a környezeti vizsgálat „kidolgozójának” elhatározása szerint a Településfejlesztési Konceptió és a Településszerkezeti Terv csak olyan fejlesztéseket, változtatásokat irányoz elő a Község területén, amelyek a terv távlatában egyaránt hozzájárulnak a településrendezés eszközeivel a gazdasági fejlesztési lehetőségek bővítéséhez és a település környezetminőségének a javításához is. A 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet 1. számú melléklet 2. pontja alapján „a település egészére készülő településszerkezeti terv, helyi építési szabályzat és szabályozási terv” készítésekor - a környezeti vizsgálat lefolytatása kötelező. A településrendezési tervekben meghatározott legjelentősebb változtatás az M43 gyorsforgalmi út területének biztosítása. Az M43 gyorsforgalmi út fejlesztéséhez kapcsolódó változtatásoknak a környezetterhelés, a környezetállapot, illetve környezetminőség szempontjából várható környezeti hatásai jelentősége is indokolja a kormányrendelet 1.§ (3) bek. a) pontja szerinti környezeti vizsgálat elkészítését. A fentiek alapján Kövegy Község Önkormányzata, mint a településrendezési terv kidolgozója döntött a környezeti értékelés elkészítéséről.

A környezeti értékelést a kormányrendelet 4. sz. mellékletében foglaltak figyelembevételével készítettük el, mert az érintett államigazgatási szervek ezen túl, más tartalmi elvárásokat nem fogalmaztak meg.

A terv összhangban van a község településfejlesztési koncepciójának népességmegtartásra és munkahelyteremtésre vonatkozó céljaival, a munkahely megőrzés, munkahelybővítés, valamint az egészséges lakókörnyezet biztosításának szándékával.

A változtatás, a településrendezési eszközök aktualizálásának elsődleges célja a település térszerkezeti-, közlekedési kapcsolati adottságait jelentősen javító M43 gyorsforgalmi út településrendezési tervi szintű területbiztosítása a településszerkezeti terven jelöltek szerint, valamint az ehhez szükséges építési jog biztosítása a szabályozási terven jelöltek szerint. A szabályozási terv szabályozza a településszerkezeti tervben meghatározott területfelhasználás és a területhasználat megvalósításához szükséges építési övezeti, övezeti előírásokat, így a beépítési módját és paramétereit, az infrastrukturális elemek helyét és ezek területi biztosítását.

Az M43-as autópálya megvalósításához szükséges tervezés már a 2000-es évek elején elindult. Magyarország és később Románia EU-taggá válásával annyira megnövekedett a 43-as országos főút teherforgalma, hogy az út belterületi átkelési szakaszai mentén a települések védett beépített területei szinte élehetlenné váltak, ezért döntés született a települések beépített területeit elkerülő, a lakóterületek környezetének és az átmenő forgalom levezetésének zavartalanságát biztosító M43 gyorsforgalmi út teljes autópályaként történő mielőbbi kiépítéséről. A Szegedet északról elkerülő és Makóig tartó szakaszt 2011. április 20-án helyezték forgalomba.

Az út további része a Makó–Nagylak útvonalon halad majd, délen érintve Kövegy külterületét. A Makótól Nagylakig tartó utolsó 23 km-es autópálya-szakasz műszaki tervei elkészültek, a megvalósításhoz a települések településrendezési terveit módosítani kell.

A tervezett gyorsforgalmi út integrálása érdekében szükségessé vált tervekészítés egyben lehetőség ad a község számára, hogy a hatályos jogszabályoknak megfelelő településrendezési eszközök álljanak majd a rendelkezésére a település teljes területére vonatkozóan.

1.2. A környezeti értékelés kapcsolódása a településrendezési terv készítésének folyamatához

A környezeti értékelés a község teljes területére kiterjedő településrendezési tervek készítésének folyamatában alapját képezi, a terv által kitűzött célok, fejlesztési elképzelések, intézkedési javaslatok meghatározásának. A környezeti értékeléshez szükséges adatok beszerzése a településrendezési terv elkészítéséhez kapcsolódó adatok begyűjtésével párhuzamosan történt.

Komplex vizsgálatokra és azok értékelésére alapozva került összeállításra a településrendezési tervek és a helyi építési szabályzat egyeztetési dokumentációja.

A településrendezési tervek készítésekor meghatározó, hogy az abban foglaltak összhangban legyenek a magasabb rendű tervekkel, programokkal, a vonatkozó jogszabályi előírásokkal, valamint az érintett államigazgatási szervek és közműkezelők véleményével a termódosításban érdekelt elképzeléseinek megvalósíthatósága érdekében. Fontos, hogy a termódosítási szándék élvezze az érintett lakosság, a civil szervezetek támogatását.

A termódosítás egyeztetési dokumentuma a környezeti értékelés kapcsán felmerülő környezeti konfliktusokat feloldó területfelhasználási-, szabályozási megoldásokat, környezetvédelmi intézkedési javaslatokat tartalmaz.

1.3. A környezeti értékelés tervezést befolyásoló javaslatai

A környezeti értékelés vizsgálati olyan területi-, környezeti adottságokat tártak fel, amelyek a jogszabályi előírásokon túlmenően is befolyásolták a településrendezési tervek tartalmát.

A környezeti értékelés eredményeként az egyeztetésben résztvevő államigazgatási szervek véleményével összhangban az alábbi tervezést befolyásoló javaslatok születtek:

- Az M43 gyorsforgalmi út melletti, tengelytől mért 200-200m széles sávban zajra érzékeny funkciójú létesítmény, épület (lakóház, állattartó épület) nem helyezhető el. A tervezett új út közúti forgalmából eredő zajterhelés mértéke -műszaki védelem nélkül- magasabb a megengedett határértéknél.
- A település külterületének a M43 gyorsforgalmi út és a 4451 sz. út csomópontjától É-ra lévő, jelenleg mezőgazdasági hasznosítású része alkalmassá tehető a terv távlatán túl, vagy a külső körülmények változásával ezen időtávon belül egy új, elsősorban kereskedelmi-szolgáltató gazdasági zóna kialakítására. A terv távlati gazdasági fejlesztési területként jelöli az érintett külterületi részt.
- A beépített belterületen a csatornahálózat kiépítése az önerő hiánya miatt nem várható. A település számára is szolgáltató, Csanádpalotával közös szennyvíztisztítót Csanádpalota területén építik meg. A csatornahálózat kiépítéséig a település teljes területén a szennyvizet vízzáró tározókban kell gyűjteni. Az ártalommentes kezeléssel, elhelyezéssel (kommunális szennyvíztisztító, hígtrágyakezelő, stb.) a környezetvédelmi engedélyekben foglaltak szerint kell gondoskodni, amihez a szomszédos településen létesülő tisztítómű szerződés alapján vehető igénybe. A település területén szennyvízkezelésre hasznosítható létesítmény számára a terv nem határoz meg területet.
- A belterületől D-re lévő külterület egy része alagsóvezéssel meliorált terület. A település területe síkvidéki jellegű. A felszíni vízvezető csatornák irányába csak nagyon kis magasságkülönbségek állnak rendelkezésre, ezért a felszíni vízvezető árkoknak nagy a jelentősége a felszíni vizek összegyűjtése mellett a szikkasztásban is. A felszíni vízvezetés nehézségei és az időnként magas talajvíz miatt fontos a termőterületek víztelenítését biztosító alagsó-hálózat megőrzése, jó karban tartása, továbbá a felszíni vízgyűjtő és szikkasztó árkok rendszerének kialakítása és a rendszeres karbantartással a vízvezető kapacitásuk folyamatos biztosítása.

1.4. A környezet védelméért felelős szervek és az érintett nyilvánosság bevonása, az általuk adott véleményeknek, szempontoknak a környezeti értékelés készítése során történő figyelembevétele, az indokok összefoglalása

A Településszerkezeti terv és a Szabályozási terv új tervi elemeinek megvalósítása, érvényesítése következtében várható környezeti hatások vizsgálatát és értékelését összegző környezeti értékelés egyeztetésébe a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet szerint az alábbi államigazgatási szervek vonandók be:

- a környezetvédelemre kiterjedően:
 - az Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség;
- természet- és tájvédelemre kiterjedően:
 - a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság;
- környezet- és település-egészségügyre kiterjedően:
 - Csongrád megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv Makói kistérségi Népegészségügyi Intézete;
- az épített környezet védelmére kiterjedően:
 - Csongrád megyei Kormányhivatal Építésügyi Hivatalának Állami Főépítésze;
- erdővédelemre kiterjedően:
 - Bács-Kiskun megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága;
- talajvédelemre kiterjedően:
 - Csongrád megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága;
- a termőföld mennyiségi védelmére kiterjedően:
 - Csongrád megyei Kormányhivatal Földhivatala;
- kulturális örökség (műemlékvédelem, régészet) védelmére kiterjedően:
 - Csongrád megyei Kormányhivatal Kulturális Örökségvédelmi Irodája;
- ásványvagyon védelemre kiterjedően:
 - Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Szolnoki Bányakapitányság

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. Törvény (Étv.) 9.§ (2) pontja szerint a településrendezési eszközök kidolgozása előtt kikért államigazgatási vélemények közül a környezeti értékelés szempontjából releváns véleményt az Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség, valamint a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság adott.

A termódosítás egyeztetési anyagának Étv. 9.§ (3) pontja szerinti államigazgatási egyeztetés folyamatában az érintett államigazgatási szervek kidolgozott tervre vonatkozó közbelső véleménye várható, amit az Étv. 9.§ (4) pontja szerinti eltérő vélemények egyeztető tárgyalásán módosíthatnak, illetve véglegesíthetnek az érintett államigazgatási szervek.

1.5. A környezeti értékelés készítéséhez felhasznált adatok forrása, az alkalmazott módszer korlátai, nehézségek, az előrejelzések érvényességi határai, a felmerült bizonytalanságok

A település környezetvédelmi állapotának és a gyorsforgalmi út építésével és üzemeltetésével járóan várható környezeti hatásoknak a leírására, jellemzésére felhasználtuk az M43 autópálya Makó-Csanádpalota/Nagylak (34+600 – 57+724,49 km szelvényei között) szakaszra az UTIBER Kft. által 2010. októberében készített tender terv dokumentációjának egyes elemeit, különösen a környezetvédelmi munkarész összefoglalóját, az M43 gyorsforgalmi úthoz készült részletes környezeti hatástanulmány (RKHT) összefoglalóját.

2. A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERV (ÉS A KIDOLGOZÁSOKOR VIZSGÁLT VÁLTOZATOK) RÖVID ISMERTETÉSE

2.1. A terv célja, tartalma, a környezeti értékelés készítése szempontjából fontos elemei, jellemzői

Kövegy közigazgatási határa nem változik. Az igazgatási terület nagysága 971 ha. A település jelenlegi belterülete 109 ha, amely a tervjavaslat szerint a temető és a sportpálya területével nő, és az északi részén lévő beépítetlen, kertek telkek mezőgazdasági területbe helyezésével csökken.

A külterületen a kivett területek döntő része meglévő és tervezett út és kivett anyaggödör, illetve kisebb részben mezőgazdasági üzemi terület és néhány kisebb meglévő és felszámolt tanya.

A település szerkezetében, de még inkább a térségi szerkezetben a jövőben óriási változást hoz a 43. számú út forgalmának áthelyeződése az M43-as autópályára. A gyorsforgalmi út ezen szakaszának megvalósulása a 4451 számú úti különbszintű csomóponttal megkönnyíti a település megközelítését, potenciális lehetőséget ad a település gazdasági területeinek, gazdasági életének a fejlődéséhez, ezzel együtt a népességszám szinten tartásához vagy növekedéshez is. A tervezett gyorsforgalmi út a szinte teljes egészében mezőgazdasági művelésre hasznosított külterületet a D-i részen kettészeli. Az útépités kis mértékben érinti az alagsóvezéssel meliorált mezőgazdasági területeket is, de a beruházás része a meliorációs vízelvezető és öntözőrendszer működőképességének megőrzése is.

A község életében, a település területének szerkezetében, területfelhasználásában a legmarkánsabb jövőbeni változás az M43 autópálya megjelenése a külterület déli részén.

Az M43 autópálya M5 (Szeged)-országhatár (Csanádpalota) szakaszára már 1993-ban tanulmányterv készült az Autópálya Igazgatóság megbízásából, amely 1995-ben környezetvédelmi engedélyt is kapott. A Nemzeti Autópálya Zrt. 2006-ban adott megbízást az UTIBER Kft-nek az M43 gyorsforgalmi út Makó-Csanádpalota/Nagylak (34+600-57+406 km sz. között) szakasz engedélyezési és kiviteli terveinek elkészítésére. Az M43 gyorsforgalmi út Makó-Csanádpalota/Nagylak (34+600-57+406 km sz. között) szakasz 2007. december 18-án KU/KF/455/41/2007. számon építési engedélyt kapott a Nemzeti Közlekedési Hatóságtól. Az útszakasz létesítésének az Országos Környezet- és Vízügyi Főfelügyelőség által 14/3489-2/2004. számon kiadott módosított környezetvédelmi engedélyének érvényességi ideje határozatlan.

Az országos gyorsforgalmi úthálózat ezen szakasza a település korábbi, 1984-ben készült Csanádpalotával közös tervében nem szerepelt. Az Országos Területrendezési Tervben és Csongrád megye tervében tervezett elemként jelenik meg.

Az autópálya területe mezőgazdasági területen halad keresztül. Ott, ahol a település lakott területeihez a legközelebb kerül, az út-területen belül 3 szintes védő zöldsávot fognak telepíteni az autópálya-építéssel együtt.

A gyorsforgalmi út tervei elkészültek, az úthoz, csomópontokhoz, átjárókhoz és a védő zöldsávhoz szükséges földterületeket a Magyar Állam megszerezte, a telekalakítások megtörténtek.

Az autópálya által felosztott földek részeinek megközelítését a telekalakítások során megoldották. A külterületi utak közül kettőt, köztük a Magyarcsanádra vezető, fejlesztésre javasolt utat az autópályán átvezették. A déli területek feltáráshoz a Kövegyi csatorna jobb (északi) partján új utat alakítanak ki.

Az M43 gyorsforgalmi út átadása után a település belterületén áthaladó 4434 sz. út átmenő forgalma és ennek következtében a közúti közlekedésből eredő, beépített területet, lakóterületet érintő környezeti terhelés is jelentősen csökkenni fog.

A Településszerkezeti terv gazdasági területként jelöli a korábban 1950-től működtetett, volt téglagyár helyét a belterületen. A külterületnek az M43 gyorsforgalmi út és a 4451 sz. út különbszintű csomópontjától északra lévő részét fejlesztésre javasolja:

- a belterületen teljes infrastruktúrával ellátott telkeken a javasolt gazdasági terület szabályozása is megtörténik, így a kis- és középvállalkozások számára azonnali letelepedési lehetőséget kínál,

- a külterületen, az autópálya csomópontjához közel eső területen a gazdasági fejlesztés távlati célként, az autópálya megépülését követően, a tulajdonosok és az egyenlőre nem ismert gazdasági szereplők részvételével valósulhat meg.

Kövegy igazgatási területét a Makó-árok I. – szénhidrogén (nem hagyományos) védnevű bányatelek térszín alatt érinti, így a területhasználatban nem játszik szerepet.

Biológiai aktivitásérték

Az Önkormányzat azon távlati fejlesztési céljai, amelyek a település területfelhasználásának változását igénylik, a közigazgatási terület biológiai aktivitásértékét is befolyásolhatják. Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 8. § (2) bekezdés b.) és c.) pontja szerint az újonnan beépítésre szánt területek kijelölésével egyidejűleg a település közigazgatási területének – a külön jogszabály szerint számított – biológiai aktivitásértéke az eredeti (változtatás előtti) aktivitásértékhez képest nem csökkenhet.

A településszerkezeti terv tervezete nem határoz meg új beépítésre szánt területet, csak jelöli azt a területet, amit a fejlesztési lehetőségekre vonatkozó vizsgálatok alapján új beépítésre szánt gazdasági területek kialakítására távlati fejlesztésre ajánl. A településszerkezeti terv tervezete a távlati fejlesztésre ajánlott területen nem határoz meg területfelhasználás-változást, új beépítésre szánt terület kijelölését, ezért az Étv. 8. § (2) bekezdés b.) és c.) pontja figyelembe vételével a terület 9/2007. (IV. 3.) ÖTM rendelet alapján számítható biológiai aktivitásértéke nem változik.

A 4451 számú út és a tervezett M43 gyorsforgalmi út külön szintű csomópontjától É-ra, a 4451 számú út melletti 062/1-54 hrsz-ú telkek fejlesztésre ajánlott területén (34,9ha) a gazdasági terület távlati megvalósításának feltétele, hogy a módosuló településszerkezeti terv beépítésre szánt gazdasági területként határozza meg és ezzel együtt a település számított biológiai aktivitásértéke ne csökkenjen, amit vagy a módosítással érintett területen belüli többszintes zöldfelületek kialakítására kötelezéssel, erdőtelepítéssel és vagy egyéb más módon lehet majd a szándékok ismeretében a tényleges területfelhasználáskor biztosítani.

2.2. A terv összefüggése más releváns tervekkel, illetve programokkal

Összhang az országos és a megyei területrendezési tervekkel

Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvénnyel (OTrT) és a Csongrád Megye Területrendezési Tervéről (CsMTrT) szóló a 27/2012. (III.9.) Kgy. számú Csongrád Megye Közgyűlésének rendeletével az összhangot a településszintű rendezési terv kapcsán kell biztosítani.

Az OTrT megyére vonatkozó tartalmának és a területi adottságoknak a figyelembe vételével készült megyei terv Kövegyre vonatkozó szerkezeti tervi és övezeti szabályozása sok szempontból ellentmondásos a község kialakult térszerkezetével összevetve, ezért a megyei tervvel való összhang a jelen állapot szintjén sem biztosított; a jelenlegi belterület és az erdőtervezett erdőterületek mértéke is messze meghaladja a megyei szerkezeti tervben meghatározottakat.

A település jó adottságú talajokkal rendelkezik, a megyei terv szerint a délkeleti része, –az ökológiai hálózat részét képező Kövegyi csatorna környezetével együtt–, mégis a térségi hulladéklerakó-hely kijelölésére vizsgálat alá vonható terület övezete által érintett.

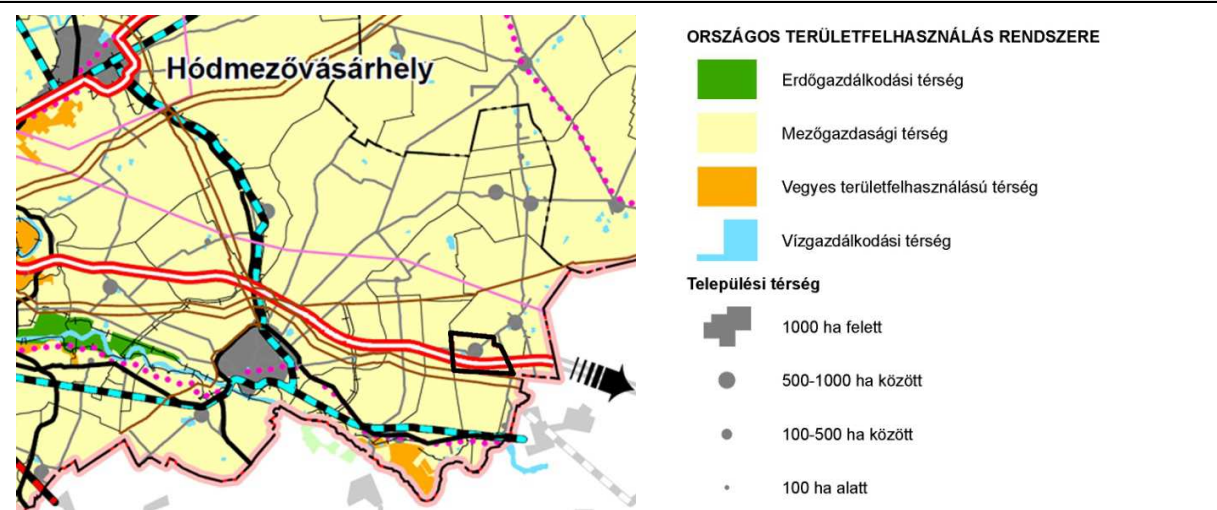
A fenti megállapításokra tekintettel, a településrendezési tervek felülvizsgálata kapcsán a megyei területrendezési terv vonatkozó részeinek figyelembe vétele mellett csak jelentős kompromisszumok árán teljesíthető a tervi összhang a megyei terv és a kialakult állapot közötti számottevő eltérés miatt.

Országos Területrendezési Terv

Az Országos Településrendezési Tervről szóló, a 2008. évi L. törvénnyel módosított 2003. évi XXVI. törvény (továbbiakban: OTrT) az Ország Szerkezeti Tervében a község települési térségen kívüli részét, és a vízgazdálkodási térségként jelölt, a település belterületének nyugati határán található, magántulajdonú volt téglagyári gödör területét kivéve teljes egészében mezőgazdasági térségként határozza meg. A Szerkezeti Terv a belterületől D-re jelöli a Horvátországot és Romániát az ország déli térségein keresztül, Nagykanizsa-Szeged irányában összekötő M43 gyorsforgalmi út tervezett nyomvonalát. A település déli közigazgatási határán túl, annak közelében, Csanádpalota közigazgatási területén nemzetközi szénhidrogén szállítóvezeték húzódik.

KIVONAT AZ ORSZÁG SZERKEZETI TERVÉBŐL

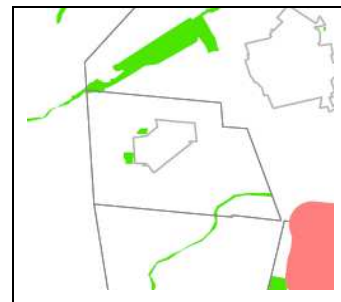
1. sz. melléklet

Hagyományosan vidéki települési térség, mezőgazdasági térség és vízgazdálkodási térség övezeteire tagolódik Kövegy közigazgatási területe.

A térségi övezetek közül egyedül az országos ökológiai hálózat övezete érinti Kövegy területét; 4 helyen:

- észak-keleten a Belezi csatorna környezetében; itt a 070/28 és a 070/29 helyrajzi számú, legelőként és szántóként nyilvántartott földrésztetek Natura 2000 védettségűek is. A 14/2010 (V. 11.) KvVM rendelet szerint kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület, a „Hódmezővásárhely környéki és csanád-háti puszták néven szerepel,
- a belterületi határ mellett, a téglagyártáshoz használt agyag bányászata során keletkezett két bányagödör,
- és a település dél-keleti részén kialakított un. „Kövegyi csatorna” parti sávja

Csongrád Megye Területrendezési Terve

Csongrád Megye Területrendezési Tervét Csongrád Megye Közgyűlése a 27/2012. (III.9.) Kgy. számú határozatával fogadta el.

A megyei térségi szerkezeti terv az ország szerkezeti tervével összhangban a község területén a volt téglagyári gödör területét vízgazdálkodási térségként, a csanádpalotai határ mentén egy kis területet erdőgazdálkodási térségként és a mindezeken kívüli területeket mezőgazdasági térségként határozza meg. A megyei szerkezeti terv az OTrT szerkezeti tervének megfelelően a belterülettől D-re jelöli a Horvátországot és Romániát az ország déli térségein keresztül, Nagykanizsa-Szeged irányában összekötő M43 gyorsforgalmi út tervezett nyomvonalát.

Az OTrT szerkezeti terve a belterületet a 100-500 ha közötti településméretnek megfelelő szimbolikus pöttyel jelöli (a jelenlegi belterület 109 Ha, a megyei terv szerinti települési térség 84,5 Ha), az övezeti területek településként a település jelenlegi teljes belterületét tüntetik fel. A megyei terv ezzel, és a saját maga fogalomértelmezésével is ellentétben a belterületet nem teljes egészében, hanem csak a jelenleg beépített területeket tünteti fel hagyományosan vidéki települési térségként.

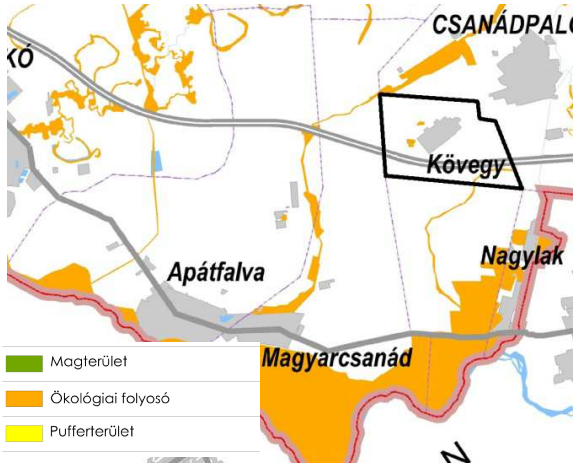
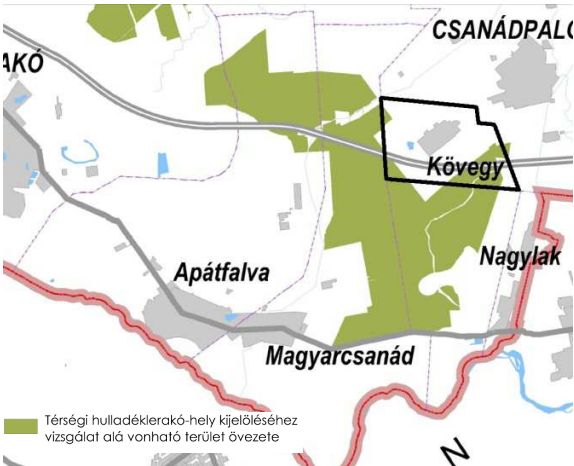

A megyei terv a csanádpalotai határterületeket erdőként tünteti fel. Ezek tervezett erdők, jelenleg az érintett területeken szántóföldi művelés folyik.

A megyei terv a 4451. számú Nagylak felé tartó út mellett térségi kerékpárutat javasol kialakítani.

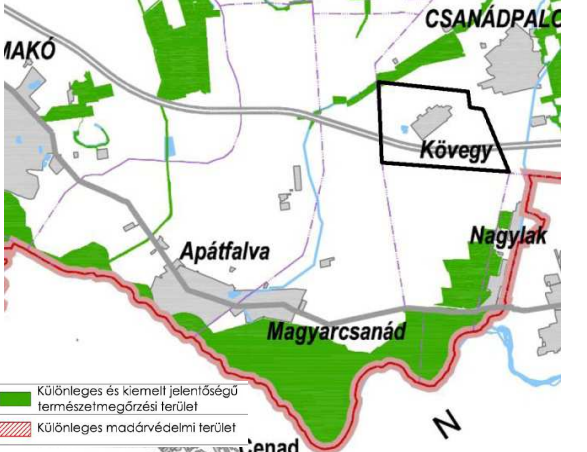
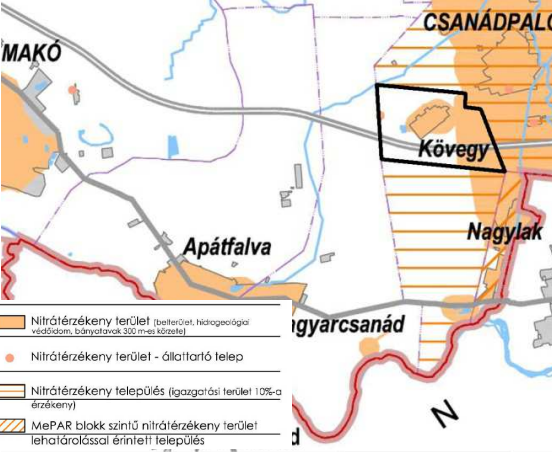
A CsMTrT megyei térségei (3.számú melléklet) közül Kövegy területét az alábbiak érintik:

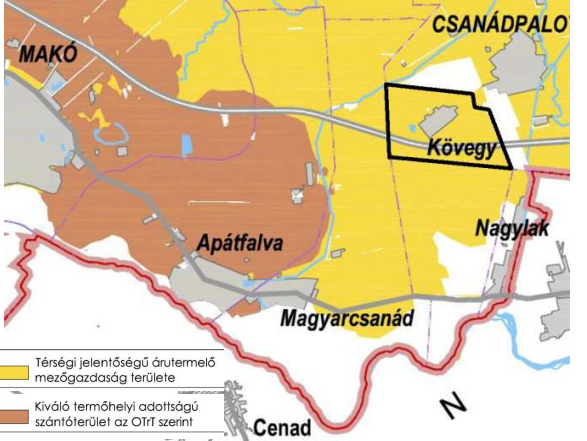
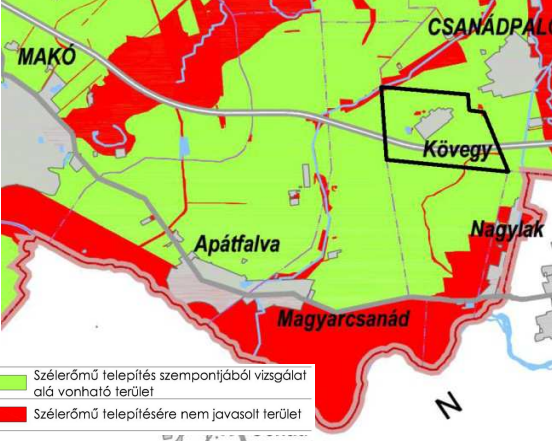
- Országos ökológiai hálózat-ökológiai folyosó övezete (1. pont)
- Térségi hulladéklerakó-hely kijelöléséhez vizsgálat alá vonható terület övezete (6. pont)

ORSZÁGOS ÖKOLÓGIAI HÁLÓZAT –ÖKOLÓGIAI FOLYOSÓ ÖVEZETE 3. sz. melléklet 1. pont	TÉRSÉGI HULLADÉKLERAKÓHELY KIJELÖLÉSÉHEZ VIZSGÁLAT ALÁ VONHATÓ TERÜLET ÖVEZETE 3. sz. melléklet 6. pont
	
<p>A település Belezi csatornánál lévő északnyugati sarka, a volt téglagyári gödör, a temető melletti anyaggyödör és a település délkeleti sarkában lévő öntözővíz-csatorna medre az ökológiai folyosó övezetének része.</p>	<p>A település délnyugati sarka és az ökológiai folyosóhoz tartozó öntözővíz-csatorna környéki délkeleti sarka tartozik az övezetbe. A csanádpalotai határon a kiváló termőhelyi adottságú erdő övezetébe nyúlik.</p>

A CsMTrT sajátos megyei térségi övezetei közül Kövegy területét az alábbiak érintik:

- a Natura 2000 területek övezet (4. pont),
- a nitrátérzékeny területek övezete (7. pont),
- a térségi jelentőségű árutermelő mezőgazdaság terület övezete (8. pont),
- a szélrómú telepítés szempontjából vizsgálat alá vonható terület övezete (9. pont).

NATURA 2000 TERÜLETEK ÖVEZETE 2. sz. melléklet 4. pontja	NITRÁTÉRZÉKENY TERÜLETEK ÖVEZETE 2. sz. melléklet 7. pontja
 <p> ■ Különleges és kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület ■ Különleges madárvédelmi terület </p>	 <p> ■ Nitrátérzékeny terület (belterület, hidrológiai vadódom, bányatavak 300 méter körzete) ■ Nitrátérzékeny terület - állattartó telep ■ Nitrátérzékeny település (igazgatási terület 10%-a érzékeny) ■ MePAR blokk szintű nitrátérzékeny terület (lehatárolással érintett település) </p>
<p>Különleges és kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területhez tartozik a külterület ÉK-i szeglete a Belezi csatorna É-i oldalán.</p>	<p>A belterület és a külterület keleti része nitrátérzékeny terület. Kövegy nitrátérzékeny település, mert az igazgatási terület több, mint 10%-a érzékeny. Az övezet területi lehatárolása ráfed a térségi hulladéklerakó-hely kijelöléséhez vizsgálat alá vonható terület övezetére</p>

TÉRSÉGI JELENTŐSÉGŰ ÁRUTERMELŐ MEZŐGAZDASÁGI TERÜLET ÖVEZETE 2. sz. melléklet 8. pontja	SZÉLERŐMŰ TELEPÍTÉS SZEMPONTJÁBÓL VIZSGÁLAT ALÁ VONHATÓ TERÜLET ÖVEZETE 2. sz. melléklet 9. pontja
 <p> ■ Térségi jelentőségű árutermelő mezőgazdasági területe ■ Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület az OTÉI szerint </p>	 <p> ■ Szélerőmű telepítés szempontjából vizsgálat alá vonható terület ■ Szélerőmű telepítésére nem javasolt terület </p>
<p>A külterület mezőgazdasági területe teljes egészében része az övezetnek.</p>	<p>A külterület mezőgazdasági területe teljes egészében része az övezetnek.</p>

2.3. A változatok közötti választás indokai, a választást alátámasztó vizsgálat rövid leírása

A településrendezési tervek legjelentősebb környezeti hatásokat eredményező változtatása az M43 gyorsforgalmi út, aminek az ágazati tervezése, nyomvonalváltozatainak vizsgálata már 2000 előtt megkezdődött. Az M43 autópálya M5 (Szeged)-országhatár (Csanádpalota) szakaszára már 1993-ban tanulmányterv készült az Autópálya Igazgatóság megbízásából, amely 1995-ben környezetvédelmi engedélyt is kapott. A Nemzeti Autópálya Zrt. 2006-ban adott megbízást az UTIBER Kft-nek az M43 gyorsforgalmi út Makó-Csanádpalota/Nagylak (34+600-57+406 km sz. között) szakasz engedélyezési és kiviteli terveinek elkészítésére. Az M43 gyorsforgalmi út Makó-Csanádpalota/Nagylak (34+600-57+406 km sz. között) szakasz 2007. december 18-án KU/KF/455/41/2007. számon építési engedélyt kapott a Nemzeti Közlekedési Hatóságtól.

Az M43 gyorsforgalmi úttal kapcsolatos tervelőzmények eredményeként Kövegy településrendezési terveinek készítésekor az út nyomvonala és a megvalósításhoz szükséges területe is konkrét, alkalmazandó adatként áll rendelkezésre. Az út területét a Magyar Állam már megszerezte, a telekalakítást megvalósította. A gyorsforgalmi út nyomvonala Kövegy Község külterületének D-i részén, a jellemzően kevésbé jó minőségű termőföldeket érinti. Az út és a beépített terület között megfelelő távolság van ahhoz, hogy a közúti közlekedésből származó környezeti kibocsátások (zaj, légszennyező anyagok) a lakókörnyezet minőségét ne befolyásolják kedvezőtlen mértékben.

A település egyes eltérő adottságú és jellegű részeinek gazdasági célú fejlesztési lehetőségeit az alábbi szempontok szerint elemeztük: termőföld minősége, régészeti érintettség, ökológiai érintettség, amely tényezők a fogadó környezet érzékenységét jelzik, míg a megközelíthetőség és a közmű adottságok a terület adottságait fejezik ki. A tájképvédelem a településrendezés szubjektív eleme. (lásd Alátámasztó műleírás)

A vonatkozó jogszabályok miatt nem kerülhet beépítésre olyan terület, amely

- az átlagosnál jobb minőségű (2-es, de a nem helyhez kötött beruházásoknál a 3-as, 4-es talajminőségi osztályba tartozás, Kövegyen a szántók esetében 26,19 AK értéknél értékesebb)
- régészeti lelőhely

Ezen szempontok alapján kijelenthető, hogy a település születése előtti legelő, akkoriban gyakran elöntött, a 4434. sz. úttól északra fekvő területek (I. terület a vonatkozó tervlapon) semmiképpen nem alkalmasak a meglévő túlmenő beépítésre.

A 4434. sz. út menti területek (II. és VII. területek) infrastrukturális ellátottsága jó, a megközelíthetőség kiváló, a közművek egy része rendelkezésre áll. A Makóra vezető szakasz mellett a termőföld átlagosnál jobb minőségű és a vadak mozgását is akadályozhatja a beépítés, a Csanádpalotára vezető útszakasz mellett a szántók még mindig jó minőségűek, és a településképi szempontból sem javasolt a beépítés.

A Magyarcsanádra vezető út melletti (III.) és a település és az autópálya közötti (VI.) terület zömmel 4-es minőségű szántók. Vonzerejük a kiváló közmű és közlekedési adottságaik. A területek megközelítése a Királyhegyesi csomóponttól a lakott területek zavarása nélkül lehetséges. A tájképvédelem szempontjából a telepítés nem volna kifogásolható. Főleg a VI. terület felhasználása kimondottan előnyös lehetne a település lakott részeinek zajárnyékba kerülése szempontjából. Ezek a területek nem kerültek kijelölésre, de környezetük érzékenységei és adottságaik alapján gazdasági felhasználásra javasolhatók.

A település belterületének azon északi részei, amelyek beépítetlenek maradtak, elsősorban a tájképvédelem és a településképi védelme miatt nem javasolhatók gazdasági célú beépítésre. Megközelíthetőségük sem szerencsés; a keletkező tehergépjármű-forgalom a település egyik legsűrűbben beépített utcájában kellene, hogy bonyolódjon. Ezek a területek mai állapotuk alapján mezőgazdasági felhasználásra javasoltak.

A részletes elemzést követően gazdasági tevékenységek megtelepülésére két eltérő terület látszik a legalkalmasabbnak.

3. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖRNYEZETI HATÁSAINAK, KÖVETKEZMÉNYEINEK FELTÁRÁSA

3.1. A terv céljainak összevetése a terv szempontjából releváns nemzetközi, közösségi, országos vagy helyi szinten kitzűzött környezet- és természetvédelmi célokkal

A 96/2009. (XII. 9.) OGY határozattal elfogadott a 2009-2014 közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Program átfogó célterületei a következők:

A települési élet-és környezetminőség javítása, a környezetbiztonság erősítése

Cél az emberhez méltó, kiegyensúlyozott, egészséges élet közvetlen környezeti feltételeinek biztosítása. Ezek közé tartozik a környezet-egészségügyi feltételek teljesülése, a magas színvonalú környezeti infrastruktúra, a település, a lakóhely épített és természeti elemeinek megfelelő aránya, minősége és összhangja, valamint a környezetbiztonság javítása. Ez utóbbi az élet-és vagyonbiztonság szempontjait is figyelembe véve kiterjed a szélsőséges természeti folyamatok és természeti katasztrófák (pl. árvizek, szélviharok, földrengések, erdőtüzek) előrejelzésére és kárainak csökkentésére, valamint az ipari balesetek, technológiai eredetű katasztrófák (pl. vegyi balesetek) megelőzésére és kárcsökkentésére.

A tervezett fejlesztés egyértelműen az egészséges élet közvetlen környezeti feltételeinek biztosítása irányába hat, mivel egy jelenleg fennálló környezeti konfliktus (a beépített területet jelentősen terhelő átmenő teherforgalom) felszámolásával a településen élők élet- és környezetminősége javul.

Természeti erőforrásaink és értékeink megőrzése

Ezen átfogó cél a természeti erőforrásokkal való takarékos gazdálkodás kialakítására, a környezetszennyezés megelőzésére, a terhelhetőség / megújuló képesség figyelembevételére épülő fenntartható használat megvalósítására irányul. Kiemelt figyelmet kap a természeti értékek, ökoszisztémák védelme, az életközösségek működőképességének megőrzése, a biológiai sokféleség csökkenésének megállítása.

A tervezett változtatások a természeti erőforrásokkal (energia, víz) való takarékos gazdálkodás szempontjainak hangsúlyt adva lettek meghatározva. A változtatásoknál kiemelt cél volt a termőföld lehető legkisebb igénybe vétele, a felszíni és felszín alatti vizek védelmét biztosító tervi javaslatok érvényesítése. A változtatások kapcsán a természetbe való beavatkozás az elfogadható mértéken belül marad. A változtatások védett területeket, Natura 2000 területeket és az ökológiai hálózathoz tartozó, valamint egyéb természetvédelmi szempontból érdekes területeket nem érintenek.

A fenntartható életmód, termelés és fogyasztás elősegítése

A fenntartható életmód, fogyasztás és termelés együttesen biztosítja a társadalmi-gazdasági fejlődés és a környezetterhelés szétválását, azaz, hogy a lakosság növekvő jólléte csökkenő környezetterhelés mellett legyen biztosítható. A fogyasztói magatartás megváltozása, a környezeti szempontból fenntarthatóbb, organikus termékek és szolgáltatások felé történő elmozdulás keresleti oldalról erősíti meg a termelői folyamatok „fenntarthatósága” iránti igényt. A fenntartható termelés forrástakarékos (beleértve az anyag-, a víz-, a terület-, a termőföld-és energiahasználatot, az újrahasználatosság és a tartósság tervezését, az anyagciklusok körfolyamattá zárását); csökkenti a környezetre gyakorolt káros hatásokat (kibocsátások és hulladékok minimalizálása, a megújuló erőforrások fenntartható mértékű használata); növeli a termékek és szolgáltatások értékét a fogyasztók számára. E célok nem valósíthatók meg a társadalom környezettudatosságának erősítése nélkül. Ezáltal biztosítható, hogy az életminőséget közvetlenül érintő tényezők mellett az emberi élet alapjait jelentő természeti erőforrások és értékek védelme és fenntartható használata, valamint az ezekkel szorosan összefüggő életmód, fogyasztási és termelési szokások együttesen szolgálják a társadalom hosszú távú jóllétét.

A terv nem tartalmaz olyan változtatásokat, amelyek ellentétesek lennének a forrástakarékos anyag-, víz-, termőföld- és energiahasználat elveivel, így a terv Program célkitűzéseinek megfelelően.

3.2. Környezetvédelmi célok és szempontok megjelenése, illetve figyelembevétele a tervben

A településrendezési tervben szereplő változtatások mindegyike a környezetvédelmi célok és elvárások figyelembe vételével került meghatározásra.

A tervezett M43 gyorsforgalmi út létesítménye a hatályos környezetvédelmi előírásoknak és a környezetvédelmi engedélyének (Az út létesítése a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005.(XII.25.) Korm. rendelet hatálya alá tartozik.) megfelelő módon került be a településrendezési tervbe.

A településszerkezeti tervben lévő területfelhasználások, azok rendszere, egymáshoz viszonyított térbeli rendje, szomszédsági viszonyai, mind az általános és konkrét környezetvédelmi elvárásoknak megfelelően került meghatározásra.

3.3. A terv céljainak egymás közti, illetve a releváns tervek, illetve programok céljaival való konzisztenciája környezeti szempontból

A településszerkezeti terv és szabályozási terv aktualizálása kapcsán a tervben megjelent változtatási elemek – volt téglagyári területen jelölt gazdasági terület, távlati tartalék gazdasági terület, a tervezett M43 gyorsforgalmi út, a tervben szerepeltetett további közlekedési és közmű infrastruktúrafejlesztés településrendezési, ezen belül környezetvédelmi szempontból is összehangolt változtatások együttese, amelyek a területrendezési tervek, az ágazati fejlesztési tervek és programok tartalmával összhangban vannak.

3.4. A jelenlegi környezeti helyzet releváns, a tervvel, összefüggésben lévő elemeinek ismertetése

3.4.1. A terület azon környezeti jellemzőinek azonosítása, amelyeket a terv megvalósítása valószínűleg jelentősen befolyásol,

3.4.1.1. A terület természetvédelmi, tájvédelmi jellemzése

Kövegy község igazgatási területét az észak-nyugati sarkában húzódó Belezi-csatorna medrére, valamint a dél-keleti részen lévő Kövegyi öntöző csatorna medrére, továbbá a 023/9 hrsz-ú jelenleg csapadékvízzel feltöltődött, volt bányagödörre és a 012/8-9 hrsz-ú önkormányzati tulajdonú volt anyaggyödörre vonatkozóan érinti az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. Törvény (OTrT) által kihirdetett országos ökológiai hálózat övezetének ökológiai folyosó övezete. Az övezetre az OTrT 18.§ előírásai vonatkoznak.

A település területét érinti az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X.8.) Korm. rendelet (N2000 Kr.) által kihirdetett Natura 2000 hálózathoz tartozó Hódmezővásárhely környéki és csanádi háti puszták nevű (HUKM20001) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület.

A HUKM20001 kóddal Hódmezővásárhely környéki és csanádi háti puszták néven jelölt kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területhez tartoznak Kövegy község külterületének a Belezi csatorna és a közigazgatási határ között fekvő 070/28, 070/29 hrsz-ú telkei.

A település területén országos jelentőségű védett és helyi rendelettel védett természeti értékek sincsenek.

A település környéke a régészeti leletek tanúsága szerint több ezer éve lakott. Az eddig ismert régészeti lelőhelyek feltérképezettek.

A tervben foglalt fejlesztések épített örökséget, értéket, régészeti területet, valamint védett természeti értéket, természeti területet nem érintenek.

3.4.1.2. A terület jelenlegi zajterhelésének ismertetése

A település belterületét érintő 4434.számú országos közút forgalmából eredő zajterhelés a közeli lakóépületeknél határérték túllépést legfeljebb időszakosan eredményezhet. Az út szabályozási szélessége a régebben kialakult településrészen, a belterületi útszakasz nagyobb hányadán 38m, a XX. század elején épített új telekosztásnál már csak 18,5m.

Kövegyen a 4434.számú út környezetében az Árpád utca 14. szám (84 hrsz) alatt 1994-ben forgalomszámlálást és zajmérést végeztek, ahol a mérés alapján a zajterhelés 57,4/51 dB nappal/éjjel értékek voltak.

A település területén jelentős zajkibocsátást okozó, környezetét határérték felett zavaró létesítmény, technológiai berendezés, kültéri tevékenység nincs. A településszerkezeti és területi adottságok megfelelőek ahhoz, hogy a zajterhelésből eredő környezeti konfliktusok ne alakuljanak ki, illetve megoldhatók legyenek a műszaki tervezés során.

3.4.1.3. A terület jelenlegi levegőtisztaság-védelmi állapota

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet szerint Kövegy területe a 10. számú légszennyezettségi zónába tartozik.

A település területe az egyes légszennyező anyagok tekintetében az alábbi légszennyezettségi zónacsoportokba tartozik:

- a) kéndioxid: F,
- b) nitrogéndioxid: F,
- c) szénmonoxid: F,
- d) szilárd (PM10): E,
- e) benzol: F

E: a légszennyezettség a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van.

F: a légszennyezettség az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg.

A zónában nincs a légszennyezettségi határérték feletti zónacsoport.

A település területén bejelentés kötelezett ipari légszennyező pontforrás, illetve 120 kW feletti teljesítményű fűtőberendezés mint légszennyező forrás nincs.

A község területén nagylétszámú állattartást folytatnak a belterületől ÉNy-ra, a 028/5 hrsz-ú telken kialakított, ARC Kft. által fenntartott mezőgazdasági telephelyen. Az állattartás az üzemi terület belterülethez viszonyított távoli fekvése miatt nem eredményez a lakóterületen lakossági panaszra okot adó, zavaró mértékű légszennyezést, bűzhatást.

A levegőminőséget befolyásoló jelentős diffúz légszennyező források a közúti közlekedés, az abból eredő kipufogó gáz és porszennyezés, valamint a vegetációs időn kívül fedetlen mezőgazdasági területek szélerezési felporzása, továbbá a szántóföldi gépi munkálatok során, a szennyezett burkolt utakon és földutakon történő gépjármű-közlekedés miatt keletkező portterhelés

3.4.1.4. A terület felszíni, felszín alatti vizeinek állapota

Az OTrT és a megyei terv övezeti szabályozása szerint a kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezete és a felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő terület övezete nem érinti Kövegy község területét. A területhasználata tehát ilyen szempontból nem korlátozott. A terület fő vízgyűjtője a Belezi csatorna és a Kövegyi csatorna, melyek vizének a befogadója a Maros folyó.

A települési szennyvíztisztítás szempontjából érzékeny felszíni vizek és vízgyűjtőterületük kijelöléséről szóló 240/2000. (XII. 23.) Korm. rendelet 2. számú melléklete szerint Kövegy nem tartozik az érzékeny felszíni vizek

vízgyűjtő területét kijelölő települések közé.

Kövegy területe a 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet meghatározása szerint, illetve „a felszín alatti vizek állapota szempontjából érzékeny területen lévő települések besorolásáról” szóló 7/2005. (III. 1.) KvVM rendelet értelmében a kevésbé érzékeny területek közé tartozik. Kövegy területe sérülékeny földtani környezetű vízbázist, illetve vízbázis védőterületet nem érint.

A település belterületének vezetékes ivóvízellátása megoldott, de az ingatlanok rákötése nem teljeskörű. A szennyvíz csatornahálózat még nem épült ki a településen és a kiépítésének költségeit az önkormányzat egyedül nem is tudja vállalni. Szennyvíztisztító Csanádpalotán épül majd, mindkét település ellátását biztosítva. A vezetékes ivóvízfogyasztás alapján becsülve, naponta átlagosan 35-40 m³ szennyvizet szikkasztanak a talajba, szennyezve ezzel a talajvizet és rétegvizet (ld. Alátámasztó műleírás Közművek)

3.3.2. A környezeti állapot egyéb jellemzőinek leírása

A tervben javasolt módosítás alapján jelentős mértékű, a környezeti állapotot veszélyeztető környezeti hatások bekövetkezése a terv távlatán túl sem várható, nem prognosztizálható.

A tervezett M43 gyorsforgalmi út megvalósítása a 314(2005.(XII.25.) Korm. rendelet hatálya alá tartozik, a gyorsforgalmi út műszaki tervei a fenti rendelet alapján megadott környezetvédelmi engedéllyel rendelkezik, aminek érvényessége határozatlan idejű.

A terv megvalósításának környezeti hatásai a település változtatással érintett része terhelhetőségének határain belül maradnak, biztosítva ezzel a környezeti kockázatok, a környezetterhelések szinten-tartható szabályozását.

Az OTrT és Csongrád Megye Területrendezési Tervének térségi szerkezeti tervei szerint a község külterülete a vízgazdálkodási területként jelölt árkok, csatornák és a volt téglagyári agyagbánya vízzel feltöltődött gödre, a meglévő és a tervezett utak területe és a csanádpalotai határon lévő kis erdőfolt kivételével a mezőgazdasági térséghez tartozik. A település külterületének déli része alagcsövezett. A drénezett területek perforált alagcsöveiben összegyűjtött víz a Kövegyi I. mellék és a Kövegyi Tanácsi csatornán át a Marosba kerül. A meliorált, alagcsövezett területen a tervezett gyorsforgalmi út a drénrendszer fő hálózati elemeit nem érinti.

3.3.3. A fennálló környezeti konfliktusok, problémák leírása és mindezek várható alakulása, ha a terv nem valósulna meg

A tervezett M43 gyorsforgalmi út megvalósulásának elmaradása esetén a belterületen áthaladó 4434 sz. ök. út átmenő teherforgalma nem csökkenne, a lakóterületet terhelő közlekedési eredetű zavaró környezeti hatások mértéke a távlatban is növekedne.

Az út fejlesztésének elmaradásának következtében a gazdasági tevékenység élénkülése, a gazdasági területek kialakulása is várhatóan elmarad. A község gazdasági életének élénkülése megteremthetné az egyéb, környezetvédelmi szempontból is eredményes fejlesztések anyagi fedezetének egy részét. Az út fejlesztésének elmaradása ezt is akadályozhatja közvetve.

3.5. A terv megvalósulásával közvetlenül vagy közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők, okok feltárása

3.5.1. Természeti erőforrás közvetlen igénybevételét vagy környezetterhelést közvetlenül előidéző tényezők

- területfoglalás, mezőgazdasági területek művelésből történő kivonása
- a tervezett út létesítményének, a közúti közlekedésnek (tevékenység) zajkibocsátása
- a tervezett létesítmények (út, gazdasági terület), tevékenység légszennyezőanyag kibocsátása
- vízfelhasználás, szennyvízkezelés
- a létesítmény fizikai megjelenése, tájképre gyakorolt hatása
- a gyorsforgalmi úthoz kapcsolódó utak forgalmának kismértékű növekedése, a belterületen áthaladó 4434 sz. ök. út forgalmának csökkenése

3.5.2 Közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők

- esetleges kapcsolódó beruházások, fejlesztések, szolgáltató tevékenységek környezeti hatásai (pl. közúti szállítás)

3.6. A terv megvalósítása esetén várható, a környezetet érő hatások, környezeti következmények előrejelzése

3.6.1. Jól azonosítható környezet igénybevételek vagy terhelések

3.6.1.1. *A környezeti elemekre gyakorolt hatás (földre, levegőre, vízre, élővilágra, épített környezetre, ez utóbbi részeként az építészeti és régészeti örökségre),*

Földre

A tervezett M43 gyorsforgalmi út az érintett mezőgazdasági területeknek a termelés alóli végleges kivonásával valósulhat meg. A termőföld művelésből való tényleges kivonása az aktuális igénybevételnek megfelelően történik. Az építésre igénybe vett területen kívül a mezőgazdasági művelés alatt álló területeken a talaj semmilyen módon nem károsodhat.

A mezőgazdasági művelés alól véglegesen kivonásra kerülő területekről a humuszos termőréteget a tényleges vastagságnak megfelelően maradéktalanul meg kell menteni. Különös figyelemmel kell lenni az eltérő humuszos termőréteg vastagságokra. Eredeti rendeltetésének megfelelő felhasználásáig deponálni kell a humuszos talajt. Meg kell óvni az elmosódástól, elsodródástól és szükség szerint mechanikai eljárással gyommentesen kell tartani. A beruházás kivitelezési munkái a környező termőterületek hasznosíthatóságát nem zavarhatják és sem közvetlen (összetapaszás), sem közvetett (szennyezőanyag kibocsátás) módon nem lehetnek korlátozó hatással.

Az altalaj szennyezése az építés és az üzemelés során használt, illetve közlekedő gépek esetleges meghibásodása esetén fordulhat elő, de ennek káros hatásai a szennyezett talaj és felitató anyag összegyűjtése esetén minimálisra mérsékelhető.

A meliorált, alagcsövezett területen a tervezett gyorsforgalmi út a drénrendszer fő hálózati elemeit nem érinti. (Az útépítés során azonban egyes alagcső szakaszok megszűnnek. Az elvágott dréncsövek megmaradó része zárt fűgyűjtő kiépítésével továbbra is üzemeltethető. Az útépítés műszaki terveitől függetlenül elkészültek az érintett alagcsőhálózat tervezett kiváltására, illetve a tervezett fűgyűjtő gyorsforgalmi út alatti védőcsöves átvezetésére, továbbá a megszüntetendő szakaszokra vonatkozó tervek is.)

Levegőre

A levegőminőséget befolyásoló jelentős diffúz légszennyező források a közúti közlekedés, az abból eredő kipufogó gáz és porszennyezés, valamint a vegetációs időn kívül fedetlen mezőgazdasági területek szélerezési felporzása, továbbá a szántóföldi gépi munkálatok során, a szennyezett burkolt utakon és földutakon történő gépjármű-közlekedés miatt keletkező porterhelés.

A tervezett fásítások a környezeti levegő kondícióját, minőségét várhatóan javítják. Az építési telkek kötelező zöldfelületei az intenzitásuktól függően kisebb-nagyobb mértékben jótékonyan befolyásolhatják a mikrokörnyezetük állapotát, levegőminőségét.

A tervezett M43 gyorsforgalmi út környezetvédelmi engedélyezéséhez készített részletes környezeti hatástanulmányban elvégzett számítások szerint a 2013-ra prognosztizált forgalmak figyelembe vételével a pálya melletti 30 m-es sávban a NO₂ 30 perces csúcskoncentráció esetenként meghaladja a higiéniai normaértéket. A hatástanulmány szerint a 30 m-en belül fekvő tanyák kisajátítása, illetve a zajvédelmi szempontból épített falak elegendő védelmet biztosítanak a közúti közlekedésből eredő légszennyezés ellen. A tervezett M43 gyorsforgalmi úthoz csomóponti kapcsolatot terveztek a Kövegy K-i igazgatási határán húzódó 4451 sz. Nagylaki úttal. A tervezett csomópont területe Kövegy területét is érinti. A csomópont közelében van két felszámolt tanyahely. Kövegy

külterületén nincs a tervezett gyorsforgalmi út levegőtisztaság-védelmi, illetve zaj- és rezgésvédelmi szempontból meghatározott hatásterületén belül nincs meglévő, védendő lakóhelyet jelentő tanya.

Élővilágra

Az M43 autópálya tervezésekor és az állatvilág védelmében kerítés építését javasolták. Az állatok szabad mozgását Kövegy területén egy vadátjáró segíti., amelynek helyét a 50+500 km szelvényben a helyi vadásztársaság közreműködésével jelölték ki.

A településszerkezeti terv az aktualizálás eredményeként az ökológiai hálózathoz tartozó volt téglagyári agyaggödör területét vízgazdálkodási területként határozza meg, ahol a természeti értékek bemutatathatósága, a környezetnevelés érdekében tanösvény, bemutató táblák, kisebb szabadtéri pihenőhely is kialakítható. A belterületől É-ra lévő, szintén az ökológiai hálózathoz tartozó volt anyaggödör környezetét rekultivációs tájrendezési eszközökkel lehet alkalmassá tenni környezetnevelési és egyéb környezetkímélő rekreációs funkciók (tanösvény, erdei tornapálya, pihenőhelyek , stb.)számára.

Épített környezetre (építészeti és régészeti örökség)

Az elkészült településrendezési eszközök, kiemelten a Helyi Építési Szabályzat előírásai és a Szabályozási Terv alapvetően az épített értékek, a területre jellemző építészeti, építési hagyományok, értékes utcaképet meghatározó beépítési mód megőrzését szolgálják. Területhasználati változást az M43 gyorsforgalmi út és az ahhoz kapcsolódó útkorrekciók és zöldsáv jelent.

A fejlesztés épített örökséggel, régészeti jelentőségű értékkel bíró területrészt nem érint. A tervezett gyorsforgalmi út létesítése a település déli részén meghatározó településképi változást eredményez, ami azonban elsősorban a település déli beépített és külterületi településrészeiről táruhat fel. A felülvizsgálat eredményeként elkészült településrendezési eszközök, kiemelten a Helyi építési szabályzat előírásai és a Szabályozási terv alapvetően az épített értékek, a területre jellemző építészeti, építési hagyományok, értékes utcaképet meghatározó beépítési mód megőrzését szolgálják.

3.6.1.2. A környezeti elemek rendszereire, folyamataira, szerkezetére, különösen a tájra, településre, klímára, természeti (ökológiai) rendszerre, a biodiverzitásra gyakorolt hatás

A község területét nem érinti az országos és a térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete.

A jelenleg még mezőgazdasági hasznosítású, de az útépitésre, a gazdasági területek létesítésére igénybe vett telkeinek kötelező zöldfelületein, az építéssel érintett telkeknek a közút, a lakóterület és a csatornák, árkok felőli telekhatárain, nagyobb ökológiai értékkel rendelkező, tájhoz fajokból álló, többszintes növénytelepítés (cserje- és lombkorona szint) kialakítását határozza meg a szabályozási terv, ahol a tájban honos fa- és cserjefajok alkalmazásával kialakítandó többszintes fásítás -a levegőtisztaság védelmi hatásán túl- megfelelő vizuális takarást, látványt nyújt a beépített/beépítésre szánt területnek, a fejleszteni kívánt létesítménynek.

Az autópálya É-i oldalán, a belterülethez legközelebbi szakaszon 30 m széles zöldsávot alakítanak ki az út területén belül. A véderdőbe telepített fák raszterben telepített suhángméretű növények lesznek, az erdős területet sövényzerű cserjesáv zárja le. A javasolt, honos fajok:

Lombhullató fák:

Acer campestre (Mezei juhar)
Fraxinus excelsior (Magas kőris)
Populus alba (Fehér nyár)
Prunus padus (Padus avium) (Zselnicemeggy)
Quercus robur (Kocsányos tölgy)
Tilia cordata (Kislevelő hárs)

Lombhullató cserjék:

Ligustrum vulgare (Közönséges fagyal)
Rosa canina (Vadrózsa)
Corylus avellana (Közönséges mogyoró)
Crataegus monogyna (Egybibés galagonya)
Cornus sanguinea (Veresgyűrű som)

Zajállapotra

A települési környezeti zajvédelem követelményeit a zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Kormányrendelet és a zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet (továbbiakban ZHR) előírásai határozzák meg.

A ZHR rendelet szerint a zajvédelmi övezeti besorolás a területhasználatnak, valamint a közúti közlekedési zaj esetén még az adott közút besorolásának, jellegének függvénye. A tervezett gyorsforgalmi út közvetlen közelében nincs és nem is tervezett a zajterhelés ellen védendő lakóterület, illetve egyéb védendő használatú terület. A meglévő lakóingatlanok legkisebb távolsága meghaladja a 200m-t.

A belterület DNY-i részén kijelölt gazdasági terület azonban a védendő lakóterülettel határos, így olyan gazdasági tevékenység betelepítése támogatható, aminek a kiszolgáló és vendégforgalma, valamint az üzemi működése nem okoz a vonatkozó jogszabályban rögzített határértékeknél nagyobb zaj- és rezgésterhelést.

A közúti közlekedésből eredő zajterhelés hatása

A környezeti zaj határértékeit a 27/2008. (XII.3) KvVM-EüM rendelet tartalmazza. A rendelet 3. sz. melléklete rögzíti a közlekedéstől származó zaj új tervezésű és megváltozott területfelhasználású területeken megengedett egyenértékű A-hangnyomásszintjeit. A közlekedési eredetű zaj- és rezgésterhelés megengedett zajterhelési határértékei a lakóterületen a vonatkozó jogszabály szerint gyorsforgalmi út esetén 65/55 dB nappal/éjjel értékek. Az M43 gyorsforgalmi út engedélyezési terveihez készített környezetvédelmi vizsgálatok alapján Kövegy térségében az autópálya forgalma nem fog határérték feletti zajterhelést okozni.

Üzemi eredetű zajterhelés hatása

Gazdasági területen a tevékenység úgy végezhető, illetve a fejlesztést úgy kell tervezni, hogy a környezetbe jutó zaj a 27/2008. (XII. 03) KvVM- EüM sz. rendelet mellékleteiben előírt zajterhelési határértéket ne haladja meg. A zajterhelési határértékek teljesüléséről az üzemeltetőknek minden üzemenléti körülmény esetén gondoskodnia kell. Az üzemi eredetű zaj- és rezgésterhelés megengedett zajterhelési határértékei gazdasági területen a vonatkozó jogszabály szerint 60/50 dB nappal/éjjel értékek.

A gazdasági területeken folytatott tevékenységből eredő zaj és rezgésterhelés nem okozhat a védendő területeken, pl. lakóterületen határérték feletti, zavaró mértékű környezeti hatást. Laza beépítésű kertvárosias és falusias lakóterületen a vonatkozó jogszabály szerint az üzemi eredetű zajterhelés határértéke 50/40 dB nappal/éjjel értékek.

A tervmódosítással érintett területen jelentős zajkibocsátást okozó létesítmény, technológiai berendezés, kültéri tevékenység nincs. A településszerkezeti és területi adottságok megfelelőek ahhoz, hogy a zajterhelésből eredő környezeti konfliktusok ne alakuljanak ki, illetve megoldhatók legyenek a műszaki tervezés során. A gazdasági terület és az ott építhető gazdasági épületek a környezeti zajra nem érzékenyek. A kültéri zajkeltés – anyagmozgatás, tehergépjármű, rakodógépek - nem okozhat a ZHR rendelet szerint megengedett határértékeket meghaladó zajterhelést. Amennyiben a gazdasági területen is lesz védendő létesítmény (pl. szolgálati lakás - lakószoba) úgy a nappali kültéri határérték a védendő létesítmény homlokzatánál is 60 dB, éjszakai 50 dB, a beltéri védendő helyiségek határértékei ennél kisebbek, 45/35 dB nappal/éjjel értékek.

A gazdasági övezeten belüli telephelyeknél az építéshatósági engedélyezés, telephely engedélyezés, illetve a használatbavételi engedélyezésnél minden esetben vizsgálni kell a zaj és rezgésvédelmi határértékek teljesülését, szükség esetén a 284/2007. (X. 29) Korm. rendelet szerint egyedi határérték kérelemmel kell fordulni az illetékes környezetvédelmi hatósághoz. Azaz az egyes eljárásoknál egyedileg megtörténik a gazdasági övezetbe tartozó, zaj- és rezgésforrásokkal rendelkező telephelyek környezetvédelmi értékelése.

A tervek aktualizálása kapcsán kijelölt gazdasági terület a védendő lakóterülettel szomszédosan, illetve annak

közeliében helyezkedik el, így a telephelyen keletkező határérték feletti üzemi zaj a távlatban zavaró hatást eredményezhet a lakóterületen. A telephelyek használatából következő, üzemi eredetű zaj értéke a lakóterület határán nem haladhatja meg a lakóterületre vonatkozó határértékeket.

Általánosságban tehát megállapítható, hogy a belterület DNY-i részén kijelölt gazdasági terület településszerkezeti elhelyezkedése kedvező ahhoz, hogy a terület használata, üzemeltetése zaj- és rezgésvédelmi szempontból is megfelelő lehessen.

3.6.1.3. A Natura 2000 területek állapotára, állagára és jellegére, valamint e területeken lévő élőhelyek és fajok kedvező természetvédelmi helyzete megmaradásának, fenntartásának, helyreállításának, fejlesztésének lehetőségeire gyakorolt hatás

A településrendezési tervben lévő változtatások Natura 2000 területeket nem érintenek. az országos ökológiai hálózathoz tartozó területeket

A tervezett M43 gyorsforgalmi út és a Kövegy K-i igazgatási határán húzódó 4451 sz. Nagylaki út kapcsolatára tervezett autópálya csomópontja közeliében van az ökológiai hálózat ökológiai folyosóként meghatározott Kövegyi öntözőcsatorna is. Az építést a természeti értékek védelmét biztosítva kell megvalósítani. A tervezett gyorsforgalmi út megépítése után az üzemeltetés megkezdésekor az alapállapot rögzítésére, valamint az üzemeltetési időszakra vonatkozóan az első évben további 1 alkalommal történő mintavételt, talaj és növényvédelmi vizsgálatokat írt elő a környezetvédelmi engedély a monitorozáshoz.

3.6.1.4. Az érintett emberek egészségi állapotában, valamint társadalmi, gazdasági helyzetében - különösen életminőségében, kulturális örökségében, területhasználata feltételeiben - várhatóan fellépő változások

A tervezett M43 gyorsforgalmi út megvalósulása kiemelkedően jelentős változásokat eredményezhet a település, a lakosság életében, a környezet minőségében. Az út kiépülése és a község megközelítését rendkívüli módon megkönnyítő csomópontok (pl. a 4451sz út keresztezésében létesülő csomópont, magyarcsanádi pihenő) a település fejlődésében új, történelmi dimenziókat nyithatnak.

A tervezett gyorsforgalmi út közvetlen hatásterületén emberi tartózkodásra szolgáló épületek, ingatlanok nincsenek. A tervezett új út gépjármű forgalmának, valamint a tervben kijelölt gazdasági területen folytatható tevékenységeknek olyan környezeti kibocsátása nem várható, amely az emberek egészségét károsan befolyásolhatná, a környezet általánosan jó minőségét veszélyeztetné.

A tervben meghatározott fejlesztési lehetőségek meglévő erdőterületet nem érintenek. A tervezett gyorsforgalmi út létesítményét csak a legszükségesebb mértékű termőföldkivonással valósítják meg.

A község gazdasági helyzete szempontjából a tervben meghatározott fejlesztési lehetőségek megvalósulására szükség van, hiszen ezek a változtatások lakosság életminőségét, a környezetállapot javulását, gazdasági lehetőségek bővülését, új munkahelyek kialakulását segítik és adóbevétel növekedést jelenthetnek a közösség számára.

3.6.2. A közvetett módon hatást kiváltó tényezők hatásai

3.6.2.1. Új környezeti konfliktusok, problémák megjelenése, meglévők felerősödése

Az előzőekben bemutatott és értékelt, jól azonosítható környezeti konfliktusokon kívül egyéb más környezeti konfliktusok, problémák megjelenése nem várható a település területén.

3.6.2.2. A helyi adottságoknak megfelelő optimális térszerkezettől, területfelhasználási módtól való eltérés fenntartására vagy létrehozására

A terület fejlesztése eredményeként a tervezett M43 gyorsforgalmi út területén az általános mezőgazdasági tájhasználat a közlekedési infrastruktúra beépítésre nem szánt közlekedési területhasználattá, sajátos települési tájhasználatú alakul át. Az építésre igénybe vett szántóterület hasznosítása a termőföld mennyiségi csökkenésén túl, nem okoz természeti károkat, környezeti veszteségeket. A tervezett gyorsforgalmi út adott helyen történő kialakítása jól illeszthető a településszerkezetbe, ezért a fejlesztéssel kialakuló új területhasználattal létrehozása és hosszú távú fenntartása is jól irányítható környezeti változással, környezeti terheléssel jár.

3.6.2.3. A táj eltartó képességéhez alkalmazkodó helyi társadalmi-kulturális, gazdasági-gazdálkodási hagyományok gyengítése

A településszerkezeti terv biztosítja a meglévő mezőgazdasági területek, mezőgazdasági üzemi területek, tanyák, vagyis a mezőgazdasági tájhasználatú területek megmaradását. A mezőgazdasági területek használatának és építhetőségének szabályozása nagyfokú szabadságot ad az építési igénnyel is járó intenzívebb mezőgazdasági célú területhasználattal számára.

Az M43 gyorsforgalmi út megépülése új lehetőséget ad a csomópontjainak a közelében lévő települések, településrészek gyors és akadálymentes megközelítésére, a főút környezetében a települések, kiemelten a meglévő és a tervezett gazdasági területek fejlesztésére.

A településszerkezeti terv és a szabályozási terv lehetőséget ad a volt téglagyári területen a gazdasági területhasználattal megújítására.

Mind ezek jól szolgálják a helyi társadalmi-kulturális, gazdasági-gazdálkodási hagyományok erősítését, a táj eltartó képességének növelését.

3.6.2.4. A természeti erőforrások megújulásának korlátozása

A tervezett módosítások közül az M43 gyorsforgalmi út megvalósítása a megújuló természeti erőforrások közül a termőföldet érinti. A gyorsforgalmi út létesítéséhez szükséges területeken a telekalakítás megtörtént. Az útépités, a végleges más célú hasznosítás érdekében a művelés alóli kivonást végre kell hajtani. A termőföldön lévő humuszvagyon védelméről az építési engedélynek megfelelően gondoskodni kell.

3.6.2.5. A nem helyi természeti erőforrások jelentős mértékű használata vagy a helyi természeti erőforrások túlnyomóan más területen való hasznosítása

Nem helyi természeti erőforrások használata az útépités anyagszükségletei miatt jelentős. Az útépitésen kívül más területhasználathoz, más tevékenységhez nem helyi természeti erőforrás használata nem várható.

3.7. A környezeti következmények alapján a terv értékelése

Az ismertetett környezeti következmények alapján megállapíthatjuk a következőket:

A településrendezési tervekben meghatározott legjelentősebb hatású tervezett változtatás, tervezett új területhasználattal, illetve közlekedési infrastruktúra elem az M43 gyorsforgalmi út. Kövegy jelen aktualizált településrendezési tervei és helyi építési szabályzata a község terveiben a településrendezés eszközeivel biztosítják a gyorsforgalmi útnak és a kapcsolódó létesítményeinek a megvalósításához szükséges területet.

A gyorsforgalmi út lehetőséget ad arra, hogy a belterület az átmenő teherforgalomtól mentesüljön, így ezzel a lakókörnyezet minősége jelentősen javulhat.

A településrendezési tervek aktualizált tartalma számos olyan elemet tartalmaz, aminek megvalósítása a település környezetminőségének javulását eredményezheti:

- tervezett zöldterület a faluközpontban
- javasolt utcafásítás a belterületen, tájfásítás a külterületi mezőgazdasági utak mentén
- a felhagyott bányagödrök környezetének rendezése, természetnevelési és természetközeli rekreációs funkciók lehetőségének megteremtése

Összességében megállapítható, hogy a terv megvalósításának környezetvédelmi következményei a lakókörnyezet és a természeti környezet, az emberre gyakorolt hatások szempontjából kedvező. Az autópálya terveihez készített környezetvédelmi vizsgálatok összefoglalóan megállapították, hogy zajvédelmi szempontból az M43 autópálya hatása kedvező, mivel összesen több épület számára teremt kedvezőbb, és kevesebb épület számára kedvezőtlenebb helyzetet.

A tervezett M43 gyorsforgalmi út megvalósításához az érintett termőföld, mint természeti erőforrás végleges más célú hasznosítása szükséges.

4. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖVETKEZTÉBEN VÁRHATÓAN FELLÉPŐ KÖRNYEZETRE KÁROS HATÁSOK ELKERÜLÉSÉRE, CSÖKKENTÉSÉRE VAGY ELLENTÉTELEZÉSÉRE VONATKOZÓ, A TERVBEN SZEREPLŐ INTÉZKEDÉSEK KÖRNYEZETI HATÉKONYSÁGÁNAK ÉRTÉKELÉSE, JAVASLATOK EGYÉB SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEKRE

A terv megvalósulása következtében új strukturális elem lesz az autópálya, amely a déli szántóterületeket leválasztja a település többi területétől. A mezőgazdasági területek összeköttetése a település irányából külterületi földutakon keresztül két helyen lesz biztosított.

A területen élő vadak mezőgazdasági területeken át folyó közlekedését a megépülő autópálya akadályozná, ezért az út építésével egyidejűleg vadátjárót is építenek a nyugati településhatár és a magyarcsanádi út közötti szakaszon. A vadátjáró helyének kiválasztása úgy történt, hogy a vadak csak művelt területeken keresztül tudják azt megközelíteni. Adottságként kezelve a vadátjárót, a beépítésre szánt területek kijelölésénél ügyelni kell arra, hogy az állatok mozgására elegendő hely álljon rendelkezésre.

A tervezett M43 gyorsforgalmi út mentén megnövekedő zaj- és rezgésterhelésre, valamint légszennyező anyag kibocsátásra lehet számítani. A gyorsforgalmi út É-i, belterület felőli oldalán, a belterülethez legközelebbi szakaszon véderdősávot telepítenek az útépítéssel egyidejűleg.

5. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖVETKEZTÉBEN VÁRHATÓAN FELLÉPŐ KÖRNYEZETI HATÁSOKRA VONATKOZÓAN A TERVBEN SZEREPLŐ MONITOROZÁSI JAVASLATOK ÉRTÉKELÉSE, JAVASLATOK EGYÉB SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEKRE

Az M43 gyorsforgalmi út részletes környezeti hatástanulmánya alapján levegőtisztaság-védelmi szempontból a monitorozás helyéül belterületen a hatásterületen kívül **Kövegyen az Árpád u. 14. szám alatti ingatlant (a tervezett gyorsforgalmi úthoz legközelebbi ingatlan az 51+600 km sz.elvénynél) jelölték meg. A választott helyszín nem megfelelő, az autópályához legközelebb eső ingatlanok alább, a zajvédelemmel kapcsolatosan kerültek pontosításra.** A hatástanulmányban javasolt ÁNTSz makói mérőhelye továbbra is használható, mint közvetett hatásterületen lévő monitoring pont. A vizsgálati pontban csak az út üzembe helyezése után szükséges a mérés, annak igazolására, hogy a határértékek a védelmi övezet határán teljesülnek. Vizsgálandó komponensek a szénmonoxid, nitrogén-dioxid, nitrogénoxidok, üledék por, szálló por, ózon, szénhidrogének, ezen belül BTX.

A környezetvédelmi vizsgálatok alapján Kövegy térségében az autópálya forgalma nem fog határérték feletti zajterhelést okozni. A zajterhelés változásának monitorozására a környezetvédelmi vizsgálatok alapján Kövegyen az Árpád utca 14. szám alatti ingatlant (a tervezett gyorsforgalmi úthoz legközelebbi ingatlanként az 51+600 km szelvényénél) jelölték meg. Javasolható azonban ezen helyszín módosítása, mert az autópályához legközelebbi

beépített lakótelek a Rákóczi utca 20.szám (62 hrsz), az Árpád utcában az autópályához legközelebbi, de beépítetlen lakótelek a 23. szám (63 hrsz), a legközelebbi beépített lakótelek a 19. szám (67 hrsz).

A talajvíz minőségének figyelésére monitoring kútként lehet használni a talajszennyező források közelében lévő tanyák, tanyahelyek még megmaradt fúrt kútjait.

A monitorozás helyét, és a figyelés rendszerességét a később lefolytatandó környezetvédelmi engedélyezés során kell részletesen kidolgozni.

A tervezett M43 gyorsforgalmi út és a Kövegy K-i igazgatási határán húzódó 4451 sz. Nagylaki út kapcsolatára tervezett autópálya csomópont területe Kövegy területét is érinti. A csomópont közelében van az ökológiai hálózat ökológiai folyosóként meghatározott Kövegyi öntözőcsatorna is. A tervezett gyorsforgalmi út megépítése után az üzemeltetés megkezdésekor az alapállapot rögzítésére, valamint az üzemeltetési időszakokra vonatkozóan az első évben további 1 alkalommal történő mintavételt, talaj és növényvédelmi vizsgálatokat írt elő a környezetvédelmi engedély a monitorozáshoz.

KÖZÉRTHETŐ ÖSSZEFOGLALÓ

1. A terv céljainak, tartalmának összefoglaló ismertetése

Kövegy község településrendezési tervei Csanádpalotával közösen, 1984-ben készültek. Ezek a tervek ma már nem hatályosak. Kövegy Község Önkormányzata a 54/2012. (V. 30.) számú képviselő-testületi határozatában döntött a településrendezési tervek és a helyi építési szabályzat (HÉSZ) aktualizálásáról. A tervekészítés a teljes közigazgatási területre és minden településrendezési eszközre kiterjed.

A Község Önkormányzatának, mint a terv megbízójának, illetve a környezeti vizsgálat „kidolgozójának” elhatározása szerint a Településfejlesztési Konceptió és a Településszerkezeti Terv csak olyan fejlesztéseket, változtatásokat irányoz elő a Község területén, amelyek a terv távlatában egyaránt hozzájárulnak a településrendezés eszközeivel a gazdasági fejlesztési lehetőségek bővítéséhez és a település környezetminőségének a javításához

A terv összhangban van a község településfejlesztési koncepciójának népességmegtartásra és munkahelyteremtésre vonatkozó céljaival, a munkahely megőrzés, munkahelybővítés, valamint az egészséges lakókörnyezet biztosításának szándékával.

A változtatás, a településrendezési eszközök aktualizálásának elsődleges célja a település térszerkezeti-, közlekedési kapcsolati adottságait jelentősen javító M43 gyorsforgalmi út településrendezési tervi szintű területbiztosítása a településszerkezeti terven jelöltek szerint, valamint az ehhez szükséges építési jog biztosítása a szabályozási terven jelöltek szerint.. A szabályozási terv szabályozza a településszerkezeti tervben meghatározott területfelhasználás és a területhasználat megvalósításához szükséges építési övezeti, övezeti előírásokat, így a beépítési módját és paramétereit, az infrastrukturális elemek helyét és ezek területi biztosítását.

Az M43 gyorsforgalmi út Makótól Nagylakig tartó utolsó 23 km-es autópálya-szakasz műszaki tervei elkészültek, a megvalósításhoz a települések településrendezési terveit módosítani kell.

A tervezett gyorsforgalmi út integrálása érdekében szükségessé vált tervekészítés egyben lehetőség ad a község számára, hogy a hatályos jogszabályoknak megfelelő településrendezési eszközök álljanak majd a rendelkezésére a település teljes területére vonatkozóan.

2. A terv összefüggése magasabb szintű területrendezési tervekkel

A településrendezési tervek készítésekor meghatározó, hogy az abban foglaltak összhangban legyenek a magasabb rendű tervekkel, programokkal, a vonatkozó jogszabályi előírásokkal, valamint az érintett államigazgatási szervek és közműkezelők véleményével a tervmódosításban érdekeltel elképzeléseinek megvalósíthatósága érdekében.

Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvénnyel (OTrT) és a Csongrád Megye Területrendezési Tervéről (CsMTrT) szóló a 27/2012. (III.9.) Kgy. számú Csongrád Megye Közgyűlésének rendeletével az összhangot a településszintű rendezési terv kapcsán kell biztosítani.

Az OTrT megyére vonatkozó tartalmának és a területi adottságoknak a figyelembe vételével készült megyei terv Kövegyre vonatkozó szerkezeti tervi és övezeti szabályozása sok szempontból ellentmondásos a község kialakult térszerkezetével összevetve, ezért a megyei tervvel való összhang a jelen állapot szintjén sem biztosított; a jelenlegi belterület és az erdőtervezett erdőterületek mértéke is messze meghaladja a megyei szerkezeti tervben meghatározottakat.

A település jó adottságú talajokkal rendelkezik, a megyei terv szerint a délkeleti része, –az ökológiai hálózat részét képező Kövegyi csatorna környezetével együtt–, mégis a térségi hulladéklerakó-hely kijelölésére vizsgálat alá vonható terület övezete által érintett.

A fenti megállapításokra tekintettel, a településrendezési tervek felülvizsgálata kapcsán a megyei területrendezési terv vonatkozó részeinek figyelembe vétele mellett csak jelentős kompromisszumok árán teljesíthető a tervi összhang a megyei terv és a kialakult állapot közötti számottevő eltérés miatt.

Országos Területrendezési Terv

Az Országos Településrendezési Tervről szóló, a 2008. évi L. törvénnyel módosított 2003. évi XXVI. törvény (továbbiakban: OTrT) az Ország Szerkezeti Tervében a község települési térségen kívüli részét, és a vízgazdálkodási térségként jelölt, a település belterületének nyugati határán található, magántulajdonú volt téglagyári gödör területét kivéve teljes egészében mezőgazdasági térségként határozza meg. A Szerkezeti Terv a belterülettől D-re jelöli a Horvátországot és Romániát az ország déli térségein keresztül, Nagykanizsa-Szeged irányában összekötő M43 gyorsforgalmi út tervezett nyomvonalát. A település déli közigazgatási határán túl, annak közelében, Csanádpalota közigazgatási területén nemzetközi szénhidrogén szállítóvezeték húzódik.

A térségi övezetek közül egyedül az országos ökológiai hálózat övezete érinti Kövegy területét; 4 helyen.

3. Környezetvédelmi célok és szempontok megjelenése, illetve figyelembevétele a tervben

A tervezett módosítások alapvető célja, hogy a község jó környezetminőségét, a rendelkezésre álló munkahelyek növelését, a településben folytatható gazdasági tevékenységek bővülését, a lakosság infrastruktúra szükségleteinek kielégítését az országos és a helyi környezetvédelmi elvárásoknak, távlati programoknak és a vonatkozó hatályos környezetvédelmi előírásoknak megfelelően lehessen biztosítani.

A településszerkezeti tervben meghatározott térszerkezet (pl. a tervezett gyorsforgalmi út és a gazdasági terület helye), valamint a területfelhasználás rendje a helyi adottságok és a fenti elvek figyelembe vételével alakult ki.

4. A terv megvalósulásával közvetlenül vagy közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők, okok feltárása

Természeti erőforrás közvetlen igénybevételét vagy környezetterhelést közvetlenül előidéző tényezők

- területfoglalás, mezőgazdasági területek művelésből történő kivonása
- a tervezett út létesítményének, a közúti közlekedésnek (tevékenység) zajkibocsátása
- a tervezett létesítmények (út, gazdasági terület), tevékenység légszennyezőanyag kibocsátása
- vízfelhasználás, szennyvízkezelés

- a létesítmény fizikai megjelenése, tájképre gyakorolt hatása
- a gyorsforgalmi úthoz kapcsolódó utak forgalmának kismértékű növekedése, a belterületen áthaladó 4434 sz. ök. út forgalmának csökkenése

Közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők

- esetleges kapcsolódó beruházások, fejlesztések, szolgáltató tevékenységek környezeti hatásai (pl. közúti szállítás)

5. A terv megvalósítása esetén várható, a környezetet érő hatások, környezeti következmények előrejelzése

Az ismertetett környezeti következmények alapján megállapíthatjuk a következőket:

A településrendezési tervekben meghatározott legjelentősebb hatású tervezett változtatás, tervezett új területhasználat, illetve közlekedési infrastruktúra elem az M43 gyorsforgalmi út. Kövegy jelen aktualizált településrendezési tervei és helyi építési szabályzata a község terveiben a településrendezés eszközeivel biztosítják a gyorsforgalmi útnak és a kapcsolódó létesítményeinek a megvalósításához szükséges területet.

A gyorsforgalmi út lehetőséget ad arra, hogy a belterület az átmenő teherforgalomtól mentesüljön, így ezzel a lakókörnyezet minősége jelentősen javulhat.

6.A környezeti következmények alapján a terv értékelése

A településrendezési tervek aktualizált tartalma számos olyan elemet tartalmaz, aminek megvalósítása a település környezetminőségének javulását eredményezheti:

- tervezett zöldterület a faluközpontban
- javasolt utcafásítás a belterületen, tájfasítás a külterületi mezőgazdasági utak mentén
- a felhagyott bányagödrök környezetének rendezése, természetnevelési és természetközeli rekreációs funkciók lehetőségének megteremtése

Összességében megállapítható, hogy a terv megvalósításának környezetvédelmi következményei a lakókörnyezet és a természeti környezet, az emberre gyakorolt hatások szempontjából kedvező. Az autópálya terveihez készített környezetvédelmi vizsgálatok összefoglalóan megállapították, hogy zajvédelmi szempontból az M43 autópálya hatása kedvező, mivel összesen több épület számára teremt kedvezőbb, és kevesebb épület számára kedvezőtlenebb helyzetet.

Budapest, 2012. október 25.

Tóthné Pocsok Katalin

táj- és kertépítész mérnök, környezetgazdálkodási szakmérnök
TK 01-5086